

Barcelona- kvartetten

Tommy Lindén

Tommy Lindén

Barcelonakvartetten

*

Detta är en digital utgåva. Erhållet exemplar får kopieras inom hushållet men den får inte vidarekopieras till andra personer. Vi ber er respektera detta.

Copyright 2013 © Tommy Lindén och
bokförlaget XP Media

Omslag och sättning: ADD Reklambyrå

PDF: ISBN 978-91-86683-24-5

www.xpmedia.org

Tommy Lindéns webbplats:

www.cafe-solkatten.se

Innehåll

Copyright.....	2
Kapitel 1	4
Kapitel 2.....	13
Kapitel 3.....	18
Kapitel 4.....	33
Kapitel 5.....	37
Kapitel 6.....	44
Kapitel 7.....	51
Kapitel 8.....	69
Kapitel 9.....	77
Kapitel 10.....	90
Kapitel 11.....	103
Kapitel 12.....	118
Kapitel 13.....	136
Kapitel 14.....	146
Kapitel 15.....	153
Kapitel 16.....	163
Kapitel 17.....	170

Kapitel 1

Den 26 april 1937, i gryningen, kom det första planet. Det flögs av von Moreau, major i tyska Luftwaffe. Anfallet var helt oväntat, kyrkklockorna hann bara ringa en kort varning. Sedan kom fler plan, tyska Heinkel III och Junkers 52 ur Kondordivisionen. Femtiotusen splitterbomber vräktes ner över staden tillika med brandbomber vilka fullbordade förödelsen. Efter tre timmar låg den baskiska staden Guernica i ruiner. Ett terrordåd som dokumenterades av den landsflyktige Pablo Picasso med en sju meter lång väggmålning i den spanska republikens paviljong på den internationella utställningen i Paris i juli 1937.

En ung pojke, han kunde väl vara i yngre tonåren, kröp fram ur förödelsen. Han tillbringade de följande dagarna med att förgäves försöka gräva fram sina föräldrar och syskon ur ruinerna. Han hittade fadern och två mindre bröder döda, svårt sargade, under en nerfallen stenvägg och knäckta takbjälkar i familjens raserade hus. Modern och de övriga syskonen fann han inte. Kanske skulle han gjort det om han fått fortsätta. Men hjälparbetare som anlant tvingade honom att lämna området. Den annalkande sommarvärmén gjorde platsen till ett riskområde för olika sjukdomar. Stanken från de döda, såväl människor som djur, blev allt

värre, och efter ytterliggare några dagar avbröts sökandet efter överlevande.

Pojken blev tillfälligt omhändertagen i ett kloster invid floden Nervions mynning i Biscayabukten nära staden Bilbao. Han var den första tiden helt tyst och svarade endast undantagsvis på tilltal med enstaka ord på baskiska eller euskara som det heter i Baskien. Dock fann man efter viss efterforskning att hans namn var Xanti Karranza, son till Imanol Karranza, en känd baskisk instrumentmakare som även gjort sig känd som en frispråkig talesman för ett självständigt Baskien.

Efter några månader i klostret blev Xanti mer tillgänglig och efter ytterligare en tid kunde man problemfritt konversera med honom på spanska. Han visade prov på ett gott förstånd men framförallt på en häpnadsväckande musikalitet. Detta uppdagades första gången en sen eftermiddag då skön musik strömmade ut från en sal i klostret där några musikinstrument förvarades. De tillströmmande fick se Xanti stå vid fönstret ut mot floden och spela på en fiol som en tidigare gäst skänkt klostret och som vanligtvis brukade hänga på väggen. Han spelade Manuel de Fallas "Danse Espagnole" med en glöd och intensitet som fick flera av bröderna att rodnande undra över lämpligheten i detta tilltag. Klosterreglerna föreskrev stillhet och lågmäldhet. Musik förekom visserligen vid andakterna, men då endast som a cappella. Emellertid gladde de sig mycket över att

Xanti höll på att tillfriskna och de förstod att här fanns en talang utöver det vanliga.

Xanti höll sig annars mest för sig själv. Han hade tillstånd att spela på instrumenten i musikrummet. Förutom att spela visade han en osedvanlig färdighet i att reparera och färdigställa instrument. Flera av musikrummets instrument, som donerats till klostret, var i mycket dåligt skick. Xanti visade sig ha kunskap och handlag som ledde till en restauration av samtliga instrument vilket gjorde dem spelbara igen. Kunskaperna hade han fått i sin fars verkstad i Guernica. Det var där han fick sin första fiol, specialtillverkad av fadern, Baskiens främste fiolmakare. Det var också där han fick sin musikutbildning såväl den teoretiska som praktiska. Fadern var en hängiven beundrare av Ravel, Falla, Debussy med flera och komponerade även själv små stycken i impressionistisk anda.

Xanti saknade sin far, sin mor och sina syskon. Han hade stunder av djup sorg och smärta och upplevde ibland ett skrämmande hat emot dem som orsakat utplåningen av hans familj och vänner. Klosterbröderna sa att han måste förlåta, men det var lätt för dem att säga som levde skyddade innanför klosterväggarna, tänkte han.

Klostermurarna skulle dock snart visa sig inte utgöra det beskydd som munkarna hoppats på. En förmiddag körde en militärjeep samt två lastbilar med soldater från den republikanska sidan in genom klosterportarna. Priorn kallades ut på gårds-

planet där han, inför alla munkarna, förhördes på ett förnedrande sätt av ett militärbefäl. Därefter sköt befälet honom i huvudet och han släpades bort. Flera andra munkar mötte samma öde medan de övriga tvingades upp på en av lastbilarna och kördes iväg.

Xanti såg det hela med skräckslagna ögon genom en litet glugg i ett förråd i en källare där han gömt sig. Han kände inte till att samma övervåld som Franco utsatte republikaner och basker för utövade republikaner, kommunister och anarkister mot nunnor, präster och rojalister med våldtäkter, tortyr och mord.

När skymningen kom och soldaterna blivit druckna av vinet från klosterkällaren smög sig Xanti iväg ner mot den närmaste byn. Där sökte han sig till ett hus han besökt flera gånger tidigare tillsammans med en av de musikintresserade munkarna. I huset bodde en man som var möbeltillverkare men som också tillverkade och var mycket intresserad av musikinstrument. Xanti knackade på och blev insläppt. Man hade hört om vad som hänt på klostret. Xanti fick mat och en sovplats, först i snickarverkstan, men några dagar senare i ett litet rum som tillreddes på vinden. Xanti hade fått ett nytt hem.

*

Xanti tänkte ofta på det som hänt året innan då han och hans far på hösten var och besökte faderns bror Jokin. Brodern, som just blivit änkling, ägde

en liten gård, där han bedrev boskapsuppfödning, nära vägen mellan Madrid och Cartagena i utkanten av den lilla staden Villarejo de Salvanes. Xanti och hans far stod på en kulle på Jokins ägor där korna betade. Det började skymma och på avstånd såg de dammolnet av en karavan med lastbilar och en del militärfordon som var på väg mot Cartagena.

En militärjeep hade stannat och två lastbilar som låg efter den. En man steg ur jeepen och öppnade motorhuven. Tydligt var något fel. Sedan stängdes motorhuven med en smäll och jeepen vek hastigt av in på vägen mot granngården på andra sidan kullen med de två lastbilarna efter sig. Fordonen stannade på gårdsplanen utanför gårdens boningshus. En person kom ut ur boningshuset, tumult uppstod, det hördes skottlossning, skrik och höga rop. Lastbilarna backade upp intill ladan bredvid boningshuset. Flera personer rusade ut, höet som fanns i ladan forslades åt sidan, lådor lyftes av lastbilarna. En halv meter djup grop grävdes där lådorna placerades. Sedan doldes de med jord och hö som skyfflades tillbaka. Allt gick i ett rasande tempo. Dörrarna stängdes till ladan. Ytterligare skrik och höga rop följde, och flera skott. Sedan försvann de tre fordonen i rasande fart, inte mot Cartagena utan mot Madrid. Bara några minuter senare kom flera militärfordon från Cartagena-hållet också de med hög fart mot Madrid.

Efter en timme, då allt var lugnt och stilla, vågade sig Xanti och fadern ner mot gården. De mötte Jokin som också kommit dit. Han såg blek ut.

”Spanskt guld”, förkunnade han. ”De ska köpa vapen av ryssarna. Men mycket av guldet är stulet från oss, från Baskien. Vi behöver det för vår kamp.”

Han nickade neråt vägen. De gick dit, där låg två döda soldater och längre bort ytterligare en civilklädd person. De gick upp mot boningshuset. En man låg död i en blodpöl innanför dörren.

”Min granne”, utbrast Jokin upprört, ”en gammal man som inte gjort något ont.”

Han såg sig omkring. ”Banditer”, sa han sedan med eftertryck. ”De är militärer som blivit banditer, förblindade av guldet.” Han tittade menande på sin bror. ”Vi flyttar guldet”, sa han, ”vi behöver det bättre.”

Så blev det, Jokin tog fram häst och vagn. De jobbade hela kvällen och natten. Lådorna, etthundratolv stycken, var och en inte mycket större än en skokartong men med en vikt på cirka åttio kilo, sammanlagt nästan tio ton guldtackor, lades i en bassäng, de grävt i borte hörnan på en hage på Jokins mark. De skar ut gräset i fyrkanter som de omsorgsfullt la tillbaka efter det att allt var klart. Bassängen var omkring en meter djup. De lade lådorna i flera skikt vilket gjorde att bassängen i stort sett inte fick en yta större än ett normalt

gravhål. Överskottsjord kördes iväg med en skottkärra. På lite håll såg åkermarken helt normal ut, endast om man synade marken noga kunde man se någon skillnad. Och inom en vecka skulle allt vara igenväxt. Jokin hade lämnat ett område i mitten av bassängen utan några lådor. Han grävde upp en ung ek som växte vid ängskanten, cirka en och en halv meter hög, som han planterade där. "Om trädet står kvar vet vi att guldets är orört", sa han.

"Vi måste lämna den här platsen, de kommer nog tillbaka snart", sa Jokin. "Jag släpper in hästen i hagen med korna. Där är gott om bete och vatten i bäcken. Sedan vet jag en väg genom skogen till grannbyn."

Jokin och Imanol betonade bägge för Xanti vikten av att inte berätta för någon om guldets. Det får ligga orört ett tag tills allt lugnat ner sig, menade de. Jokin följde med hem till Guernica. Nu låg han säkert död i förödelsen där tillsammans med de andra.

*

Nyheten om att den spanska guldreserven, 700 ton guld, den fjärde största i världen, skulle skeppas till Odessa och sedan till Moskva skapade stora tidningsrubriker världen över. Rojalisterna fick handla vapen på kredit hos Tyskland och Italien. Men Stalin krävde förskott av sina republikanska vänner. Den spanska guldreserven skulle lagras i Moskva och avräknas i takt med att

flygplan, stridsvagnar, artilleripjäser, vapen och manskap levererades till den spanska republiken. Förutom tvåtusen officerare skickade Sovjetunionen ett stort antal NKVD-män, föregångarna till KGB, som rådgivare. Det var NKVD som under slutet på 1930-talet, på order av Stalin, igångsatte en bred terror som ledde till massarresteringar, avrättningar, försvinnanden och deporteringar. Totalt miljoner människor blev offer för statens aktioner. Våren 1940 utförde NKVD massavrättningar av drygt 4 000 polska officerare i Katyn, ett skogsområde, beläget väster om Smolensk i Ryssland samt många tusen till vid liknande aktioner. Liknande mord ägde rum i Litauen, Lettland och Estland, samt i de bägge krigen mot Finland.

Stalins förhoppning var säkert att med NKVD-rådgivare kunna hjälpa Spanien att skapa ett liknande mönstersamhälle som i Sovjetunionen. En kommunistisk lydstat på den pyreneiska halvön.

*

Trots att han nu bodde hos en familj som behandlade honom väl kände sig Xanti ibland mycket ensam. Saknaden efter sin familj blandades med hatet mot förövarna. Och vad skulle han göra med guldet, om det nu fanns kvar. Den enda gång han kände en viss harmoni var när han spelade. Så han spelade så ofta han kunde, fiol, gitarr, cembalo och mera. Ryktet om hans handlag med instrument, både med att reparera och bygga nya, växte och uppdrag började komma från när och

fjärran. 1943 hade han etablerat en egen rörelse i Bilbao, eller Bilbo som det hette på baskiska. Där träffade han också Mikele. De gifte sig 1944 och fick en son som de gav namnet Imanol efter farfar. Imanol gick i sin farfars och fars fotspår och blev en berömd instrumentmakare. Dock ledde hans engagemang i unga år för ett fritt Baskien till tortyr och fängelse i fem år. Han kom ut från denna svåra tid med livet i behåll och gifte sig i mitten av 70-talet med Aintzane som också varit med i kampen för ett oberoende Baskien. 1976 fick de en son som de gav namnet Manuel efter Manuel de Falla. Det var han, Manuel Karranza, som tillsammans med sin syster Nerea och två av sina närmsta vänner, Anton Celaya och Joseba Izuel, grundade Barcelonakvartetten i början av 2000-talet.

Kapitel 2

”God morgon, älskling”, sa Ewa, ”du sov så gott när väckarklockan ringde så jag nändes inte väcka dig. Det blev sent i går kväll, förstår jag?”

”Ja, tack för att du lät mig sova”, svarade Johan som just kom ut från sovrummet i pyjamas. Han slog sig ner på en stol i köket, sträckte på armarna och gäspade högljutt. ”Jag var inte hemma förrän tre på morgonen. Du vet hur det blir på sådana här tillställningar. Vi spelade till elvatiden, och sedan hade de dukat fram en lite kvällsvickning för alla gästerna. Jag samåkade med Uffe och Lotti och de ville stanna och mingla, det skapas alltid en del värdefulla kontakter i sådana här sammanhang. Sedan tar det väl nästan två timmar från Halmstad till Malmö.”

”Här får du lite kaffe så du vaknar till”. Ewa sträckte fram en kopp och Johan tog en klunk. Sedan satte hon sig gränsle över hans knän och rufsade honom lekfullt i håret. ”Oj”, sa hon plötsligt Hon tog kaffekoppen från hans hand och satte i fönsterkarmen. Sedan fattade hon bägge hans händer och placerade dem på sin mage. ”Känn hur det sparkar”, utbrast hon entusiastiskt. Han kände och de tittade på varandra med en leende förundran.

”Det verkar vara en riktig fotbollsspelare därinne”, sa han skrattande. ”En ny Ronaldinho eller Zlatan”.

”Varför tror du det är en pojke”, frågade Ewa och nöp honom i kinderna. ”Tjejer spelar minsann också fotboll nu för tiden.”

”Ja, ja, tjejfotboll.”

”Passa dig”, sa Ewa och började skrattande boxa Johan på bröstet. ”Förresten, avbröt hon sig plötsligt, det kom lite post i går.” Hon reste sig och hämtade ett kuvert från byrån i hallen. ”Här”, sa hon och räckte fram ett vitt avlångt kuvert. ”Avsändare är The Barcelona Quartet, känner du dem?”

Johan tog brevet och granskade det. ”Jag har hört talas om dem”, sa han, ”men det är ingen vanlig stråkkvartett. Jag tror de har med piano, gitarr och även andra instrument. Manuel Karranza som grundade den lär vara ett musikaliskt underbarn, en ny Jasha Heifetz eller Izak Perlman. Han gör egna tolkningar och arrangemang av bland annat spansk musik.” Johan synade kuvertets baksida. ”Det står The Barcelona Quartet på avsändaradressen, men postadressen är inte Barcelona utan, Bilbo.”

”Bilbo är det baskiska namnet för Bilbao”, sa Ewa förklarande. ”Det ligger vid Biscayabukten i norra Spanien. Eller i Baskien, om man så vill.”

Johan började sprätta upp brevet och Ewa fortsatte: "Låt mig få briljera lite", sa hon medan hon satte upp sitt långa blonda hårsvall i en hästsvans med hjälp av en gummisnodd. "Det här kan jag, eller borde åtminstone kunna. Baskien består av sju provinser. Araba, Biscaya och Gipuzkoa ligger i Spanien liksom Navarra tror jag. Lapurdi, Zuberoa och Nedre Navarra ligger i Frankrike. Fast de heter något annat på baskiska, men det kommer jag inte ihåg. Jag är historielärare, inte geografilärare. Baskiska eller euskara som man talar i Baskien är ett rätt mysiko språk. Man vet inte varifrån det kommer. Som tur är talar de även spanska och franska där.

"Jag är djupt imponerad", log Johan. Han läste brevet och blev alldeles tyst.

"Vad står där", undrade Ewa. "Det verkar vara något spännande."

Johan tittade upp. "De vill att jag ska spela med dem", sa han. "De har en turné i Skandinavien om en månad. Tio städer och flera konserter i vissa av dem. Anton Celaya, pianisten, har fått en handledsstukning och vet inte om han kan spela hela tiden, eller över huvud taget. De kan inte ställa in konserterna, därför söker de någon som kan rycka in för honom om han inte kan spela."

"Oj", sa Ewa. "Hur länge varar turnén och vad får du betalt? Och hur går det med dina andra uppdrag, musikskolan och annat?"

”Turnén varar cirka en månad. Den är delvis EU-finansierad, pengar tycks inte vara något problem. Fast exakt hur mycket står det inte. De tror att jag skulle fungera bra i kvartetten och vill att jag kontaktar dem snarast om jag är intresserad. Jag kan nog hitta en vikarie för musikskolan och så många andra uppdrag har jag inte just den närmsta tiden.”

Han räckte över brevet till Ewa och tillade: ”Det vore inte fel med lite extra pengar nu när vi väntar barn och funderar på att köpa hus, eller hur. Men hur skulle det funka för dig?”

”Tja”, svarade hon, ”det är ju fyra månader kvar till förlossningen. Det blir naturligtvis lite ensamt att vara här själv. Kanske jag kan fråga mamma eller syrran om hon vill komma hit någon vecka. Men vad vill du själv. Är det en merit för dig att ha spelat med dem?”

”Självklart”, svarade Johan. ”De har hög status. Speciellt Manuel är rätt känd och lovordad. Konserterna kommer säkert bli fullsatta. Programmet verkar bland annat bestå av spansk och fransk musik. De stora kompositörerna Ravel, Falla, Debussy, Bartok, Messiaen men också en del mindre kända. De verkar även ha ett specialnummer med dans, flamenco och saraband. Det är tydligen Manuels syster som dansar. Hon spelar även altfiol i kvartetten.”

”Men hur fick de tag på dig”, undrade Ewa och ögnade igenom brevet.

”De verkar ha hört några inspelningar jag medverkat i. Sedan är det förstås rekommendationer. Förmodligen från musikhögskolan i Malmö eller musikakademierna i Köpenhamn och Stockholm.”

”Kolla upp det närmre”, sa Ewa. Verkar det bra, slå till, jag klarar mig. Du kan väl få komma hem någon gång emellan?”

Kapitel 3

Den första konserten tog plats i Stenhammarsalen i Göteborgs Konserthus. Applåderna ville inte sluta denna fredag kväll i april. Salen var överfull, mer än 400 åhörare. Konserten avslutades med en spansk dans, en saraband. Manuelas syster Nerea dansade med kastanjetter till ackompanjemang av Manuel på gitarr och sång av Joseba Izuel, cellisten. Publiken stod upp, applåderade, och hoppades på ett extranummer som också kom i form av en upprepning av det sista partiet i dansen.

Johan kände sig ganska nöjd med sin insats på denna första konsert. Han hade efter moget övervägande tackat ja till medverkan i turnén. Dels kände han sig rätt smickrad över att de frågat just honom, dels skulle det, om hans och Ewas kalkyler stämde, inbringa drygt femtiotusen kronor efter skatt. Välkomna pengar nu när de skulle ha barn och funderade på att köpa hus.

Efter konserten följde en soaré på Sheraton där de bodde. Johan var ganska trött och drog sig tillbaka till sitt rum så fort det gavs tillfälle. Han klädde av sig och satte sig i bara kalsingarna och en T-shirt för att kolla mejlen på sin dator. Han hade tänkt

ringa hem till Ewa men klockan närmade sig halv tolv så det fick vänta till morgonen.

Plötsligt fann han att han satt och tänkte på Nerea. Han såg framför sig hur hon dansade. Kanske inte så konstigt eftersom hon uppträdde i det sista numret. Hon levde ut hela sitt sydländska temperament i dansen. Utan tvekan var hon en musikalisk begåvning liksom sin bror. Förutom dans och altfiol spelade hon även klarinett i stycket de framförde av Olivier Messiaen. En sats ur "Quatuor pour la fin temps", "Kvartett för tidens slut". Messiaen skrev detta i koncentrationsläger under kriget. De hade där endast tillgång till ett piano, fiol, en tresträngad cello samt klarinett. Messiaen var annars känd för sina ambitioner att tidigt på morgonen gå ut i naturen och notsätta fågelsång. Detta kunde man höra i hans musik.

Det knackade på dörren. Johan satte på sig en morgonrock och öppnade. Där stod Nerea.

"Får jag komma in", sa hon med ett leende och steg in i rummet. Hon hade två champagneglas i handen och var iklädd samma spanska klänning med stora volanger som hon haft vid dansen. Hon hade haft den under soarén och poserat för fotografier från några tidningar. "Jag visste inte om du fortfarande var vaken, tänkte att vi kunde skåla för kvällens succé. För visst var det en succé, eller vad säger du?" Hon räckte ett av glasen till Johan och tittade sig omkring i rummet. "Har du någöt emot om jag lättar lite på min klädsel", sa

hon plötsligt. "Den här dressen är fruktansvärt obekvämlig".

Hon började gnola en melodi och utan att avvakta svar på sin fråga så tog hon av sig klänningen och stod där i bara BH och trosor. Hon lyfte händerna i en båge över huvudet, tog några balletsteg, vacklade en aning men gjorde därefter en mycket professionell piruett bort mot sängen där hon sittande på sängen snurrade runt ett extra varv, la sig sedan på sidan halvsittande, stödd på armbågen med huvudet lutat mot handflatan. Hon drog upp benen en aning och tittade roat på Johan som stod handfallen i sin morgonrock och såg helt hjälplös ut.

"Champagnen", sa hon och skrattade till, "normalt har jag inga problem med de här stegen. Kom", fortsatte hon, "lägg dig här så kan vi prata lite och lära känna varandra. Det är rätt ensamt på hotellrummen och vi har en lång turné framför oss."

Tankarna for genom hans huvud. Hennes entré var magnifik, elegant och mycket erotisk. Det var som ett stycke teater, utstuderat med hög konstnärlig klass. Han kände sig oerhört lockad att lägga sig där bredvid henne. Ewa kändes väldigt långt borta just nu.

En tanke kom plötsligt i hans medvetande. Han hade vid några tillfällen funderat över ett scenario som detta. Om han någon gång skulle hamna

i en situation som denna med en annan kvinna än sin fru, skulle han då bara glida med eller skulle det ges ett tillfälle för honom att välja. Han hade då tänkt att Gud längs vägen borde ge honom en chans, ställa honom inför ett val. Nu insåg han att det var precis så. Han stod mellan två vägar. Och där fanns två röster. Den ena rösten sa: "Hon är helläcker, se nu till att få en trevlig avslutning på kvällen. Det är inte så farligt. Nerea är ensam och vill ha lite sällskap. Detta stannar mellan er två. Ewa behöver inte få veta något, det skulle bara bli problematiskt. Den andra rösten sa: "Nu har du ett val att göra. Om du är trogen Ewa, din fru, går du livets väg. Ni väntar ert första barn. Var ett föredöme redan nu för det barn ni väntar."

Han harklade sig lite: "Jag är gift, vi väntar just vårt första barn."

"Så ". Nerea tittade granskande på honom, lite förvånad. "Och ?

Jag har också varit gift", sa hon sedan, " men det tog slut. Min före detta hade andra kvinnor när vi var gifta. Vad är det då för mening med att vara gift? Han var en skitstövel rent ut sagt."

Hon satte sig upp med benen i kors, lutad framåt med raka armar och händerna i sängen. "Jag är inte ute efter att krossa ditt äktenskap", tillade hon. "Jag har hört att svenska män och kvinnor är mycket frigjorda. Tänkte bara att vi kunde ha lite

trevligt ihop. Är det något fel med det, tycker du?
Är jag motbjudande på något sätt?"

"Nej, nej", harklade sig Johan på nytt, "men det funkar inte för mig. Jag har lovat Ewa, min fru, att vara trogen henne. Du tycker kanske det låter töntigt, men så är det."

Nerea tittade upp i taket. "Jaha", sa hon lakoniskt, "och här sitter jag som en idiot, nästan naken." Hon steg ur sängen, lyfte upp klänningen från golvet". Då går vi väl och lägger oss var och en för sig då."

Hon gick fram till dörren och tryckte ner dörrhandtaget. "Buenas noches", sa hon.

"Vänta", sa Johan. "Du kan väl inte gå ut så där i korridoren?"

"Äsch, jag bor ju här i samma korridor", sa Nerea och försvann ut genom dörren. Men just innan hon stängde den vände hon sig mot Johan. "Du", sa hon, "vi glömmer allt det här. Och säg inget till Manuel, lova?"

*

Johan hade svårt att somna. Nerea hade lämnat rummet men inte hans tankevärld. När han blundade såg han henne där vid fönstret dansande bort mot sängen. Hon rörde sig som en gudinna. Han hörde hennes vackra sensuella röst med spansk accent på engelska säga "come here, let's make some nice music together".

Han kämpade med sig själv, försökte tänka på Ewa, men drogs tillbaka till Nerea. Ett tag tänkte han gå upp, gå ut i korridoren och knacka på hennes dörr. Kanske låg hon vaken och väntade på honom. Kanske visste hon att han skulle komma.

Men han betvingade sig. Det skulle förstöra allt. Kanske skulle Ewa förstå, ha överseende med ett snedsprång. Men det skulle äventyra allt de hittills byggt upp tillsammans. Han tänkte på äktenskapskursen de nyligen deltagit i tillsammans. Hur de förnyat sina äktenskapslöften inför de andra deltagarna.

Det låg en bibel i lådan vid sängkammARBordet. Han tog den och började leta efter något han tidigare läst. Han hittade det efter en tids sökande. Det stod i Ordspråksboken:

Hon grep tag i honom och kysste honom och sade till honom med fräck uppsyn: "Gemenskapsoffer har jag burit fram, i dag har jag infriat mina löften. Därför gick jag ut för att möta dig, jag letade efter dig, och nu har jag funnit dig. Jag har bäddat min säng med sköna täcken, med brokigt linne från Egypten. Jag har bestrött min bädd med myrra, aloe och kanel. Kom, nu skall vi njuta av kärlek ända till morgonen, njuta tillsammans av kärlekens fröjder. Ty min man är inte hemma, han har rest långt bort. Han tog pengarna med sig, först när det blir fullmåne kommer han hem."

Så förleder hon honom med mycket fagert tal, med hala läppar förför hon honom. Han följer genast efter henne,

lik oxen som går för att slaktas, lik en fånge som skall straffas för sin dårskap, till dess en pil genomborrar hans lever. Han liknar fågeln som skyndar till snaran utan att förstå att det gäller livet.

Så hör mig nu, ni barn, ge akt på mina ord. Låt inte ditt hjärta vika av till hennes vägar, förirra dig inte in på hennes stigar. Ty många slagna är fällda av henne, talrika är hennes offer. Genom hennes hus går dödsrikets vägar, de för ner till dödens kamrar.

Johan svalde hårt. Inte så att han upplevde Nerea som en ond, förslagen person. Hon var nog mest ensam och lite skadad, sviken i sitt tidigare äktenskap som inte fungerade. Men de här orden i Bibeln träffade honom i hjärtat. Han var som en ox på väg till slakt, som en fågel som höll på att snaras. Han ropade, inte högt men inom sig. "Gud, Jesus, mästare, du som levde här på jorden och frestades i allt. Hjälp mig, befria mig från mig själv!"

Det gick några minuter, sedan kom en djup frid över honom. Han somnade och drömde om Ewa. De vandrade i en skog full av blommor och grönska. De var helt ensamma i hela skogen. Ewa började smeka honom och han henne. De rullade runt i gräset och älskade med varandra.

Han vaknade lycklig som om Ewa låg där i sängen bredvid honom. Klockan var mycket. Han var svettig, varm och hade fått utlösning i sömnen. En snabb dusch följde, rakning och klädbyte.

När han gjorde entré i matsalen satt de övriga redan där. En stor frukostbuffé var framdukad. Johan tog lite yoghurt med färska bär, en halv fullkornsbaquette med ost, och kaffe förstås.

”Oj, inga onödiga kalorier här”, sa Nerea och log vackert. Hon var klädd i en mörk kostymliknande dress och en vit blus med spets och volanger. Påminde om en businesskvinna i en reklamfilm. Det långa mörka håret var samlat i en tjock fläta på ryggen och två örhängen med röda stenar gnistrade när hon rörde sitt huvud. Hon granskade Johan lite finurligt, men verkade inte bekymra sig ett skvatt om det som hänt på natten.

Joseba var i full gång med att berätta något lustigt på, förmodligen var det baskiska, som Johan inte förstod. Han verkade väldigt munter och skrattade hjärtligt och högt. Joseba framstod som en ganska godmodig person, spjuveraktig med mycket humor. Han hittade ständigt på små saker, eller sa saker, som kunde locka till skratt. Som cellist kunde han platsa i vilken orkester som helst och han hade en mycket behaglig sångröst. De mörka lockarna, det runda ansiktet med buskiga ögonbryn och de orakade kinderna påminde Johan om en pizzabagare på Möllevångstorget i Malmö.

Manuel var en kontrast både till sin syster Nereas dynamiska framtoning och Josebas munterhet. Manuel verkade avvaktande, egensinnig, nästan lite kylig. Han resonerade oftast rationellt och

påminde om en matematiklärare Johan haft på gymnasiet. Han hade liksom sin syster rena klassiska drag och en aristokratisk hållning. Men hans politiska hållning var långt ifrån aristokratisk. Ett djupt hat och förakt mot det spanska kungahuset och den spanska regimen skymtade fram både nu och då. Men något fattigdomsideal var han inte belastad med. Han beställde gärna den bästa maten och de dyrare vinerna. Och kostymerna han bar var skraddarsyddas med tyg av högsta kvalitet.

”Vi talade om konserten i går”, sa Manuel vänd mot Johan. ”Vad tyckte du?”

”Jag känner mig nöjd”, svarade Johan, ”och publiken verkade stormförtjusta. Dansen på slutet gick verkligen hem hos folk. Vad säger ni?”

”Vi är mycket nöjda med din insats”, svarade Manuel. Antons handskada tar tid att läka. Han kommer inte att kunna medverka på den här turnén. Vi är glada att vi fann dig.”

”Jag är glad att jag fann er också”, svarade John. ”Jag hade hört talas om Barcelonakvartetten och visste att ni var väldigt duktiga, men jag har aldrig spelat med en spansk grupp tidigare, så jag undrade lite hur det skulle gå, hur ni skulle uppleva mig.”

”Vi är basker, inte spanjorer”, påpekade Manuel korthugget.

”Javisst”, svarade Johan, som förstod att han höll på att komma in på minerad mark. ”Förlåt en oinitierad, men är inte Baskien en sammanslutning av provinser i Spanien?”

”Spanien ockuperar Baskien”, sa Manuel. ”Francoregimen terroriserade och utplundrade Baskien. Försökte ta död på Baskiens kultur, språk, nationalitet. Det lyckades inte. Vi talar fortfarande baskiska, det är det officiella språket nu även om vi också talar spanska och även franska för den delen när det är nödvändigt. Men ockupationen är inte över ännu. Vårt mål är en självständig baskisk nation. *Gora Euskadi Askatuta!* Leve det fria Baskien!”

”*Gora Euskadi Askatuta!*”, stämde Joseba och Nerea in i kör. Nerea log men Joseba blev plötsligt allvarlig. Han började dämpat sjunga en strof ur, kanske var det baskiska nationalsången, men Manuel höll upp handen mot honom och han tystnade snabbt.

”Jag är, som jag sa, inte så insatt”, fortsatte Johan. ”Min fru är historielärare. När hon såg att ert brev kom från Bilbao sa hon att det baskiska namnet är Bilbo. Och hon räknade upp alla provinserna som utgör Baskien, sju stycken tror jag det var.”

”Verkligen”, sa Manuel. ”Imponerande.”

Johan visste inte om Manuel var ironisk eller om han verkligen var imponerad.

”Hon kommer till Köpenhamn, till konserten där, som jag berättade tidigare”, fortsatte Johan. ”Sedan i Malmö tänkte vi bjuda hem er om ni vill. Ewa, min fru är nog intresserad av att få veta mera om Baskiens historia.”

”Det vill vi gärna”, sa Nerea och Joseba samfällt och Manuel nickade medgivande.

De fortsatte prata om ditt och datt. De hade hyrt en bil för resan till Köpenhamn som var anhalten för nästa konsert. Det blev billigare och tog ungefär samma tid som att flyga om man räknade in alla småturer till och från flygplatserna, väntetid med mera.

*

På bilresan fick Johan vara guide och kommentera landskapet och de olika orterna de passerade. De passerade Helsingborg, där de någon av de kommande dagarna skulle ha en konsert, men stannade inte där. De ville hinna fram till Köpenhamn i god tid. Visserligen var inte konserten förrän nästa kväll, men de behövde öva en del, både individuellt och tillsammans. Manuel behövde även besöka en instrumentmakare för att finjustera sina fioler. Han hade en lista på de bästa instrumentmakarna i de olika skandinaviska städerna.

*

Efter en god natts sömn utan störningar åt de frukost tillsammans i Copenhagen Island Hotels

magnifika restaurang. Johan tillkännagav att han ville ta en timme eller två på stan innan de skulle öva tillsammans. Han var på jakt efter en födelsedagspresent åt sin fru.

”Då hänger jag med”, sa Nerea glatt. ”Jag tänkte också köpa något, då kan du få vara tolk, du som nästan pratar danska.”

Johan hade inte bjudit med Nerea, men han kunde inte gärna neka henne att följa med. Han hade väl heller inget emot hennes sällskap, hon var rolig, mycket vacker och charmig men ganska oföretsägbar. Han kände dock att han måste vara på sin vakt. Kanske inte mot henne men mot sina egna känslor.

”Jag tänker på intermezzot härom kvällen”, sa hon plötsligt när de tog en paus vid ett gatucafé på Ströget i Köpenhamns innerstad. De satt med var sin dansk glass i våffelstrut med visgrädde och en gräddbulle på toppen. ”Du kanske tror att jag bjuder ut mig hur lättvindigt som helst, men så är det inte. Jag har inte haft intimare kontakt med så många män utöver honom jag var gift med. Jag skulle visserligen kunna ha det, jag får ständigt mer eller mindre seriösa anbud från alla sorters män.”

”Det tror jag säkert”, kommenterade Johan, ”du är mycket attraktiv på alla sätt.”

”Att jag uppträdde som jag gjorde inför dig var ett infall. Jag kände mig ganska uppspelt på kvällen

efter konserten, hade druckit champagne vilket jag sällan gör numera och hade nog svårt att skilja på teater och verklighet. Och så fattade jag tycke för dig. Och så kände jag mig lite ensam.”

Johan sa ingenting och Nerea fortsatte: ”Men du behöver inte vara rädd för mig, det kommer inte att upprepas. Jag hade inte fattat att du levde i en fast relation. Jag respekterar din ståndpunkt. Det var kanske det jag gillade hos dig från början, att du verkade ärlig. Det var nog det jag saknade hos Carlo, min före detta. Han bedrog mig, ljög för mig, förde mig bakom ljuset. Efter det blev jag trött på äktenskap, och alla dessa män, och kvinnor också för den delen, som lever i äktenskap men som ständigt bryter sina löften. Jag avundas din fru som har en man som vill satsa helhjärtat på henne.”

De lämnade en del av glassen på en tallrik på bordet. De orkade inte äta upp allt, det var inte länge sedan de ätit frukost.

De stannade framför en butik som sålde damkläder och presentartiklar och spanade in genom butiksfönstret.

”Hjälp mig välja något fint till min fru”, bad Johan, ”vad skulle hon uppskatta tror du?”

”Jag vet ju inte hur hon ser ut”, svarade Nerea, ”Men låt mig gissa. Hon är blond, har blå ögon och är mycket vacker, stämmer det?”

”Ja faktiskt, varför trodde du att hon var blond och blåögd?”

”Du är själv mörk, skulle mycket väl kunna komma från mina hemtrakter. Förresten är du rätt lik Anton Celaya, med hästsvans och runda glasögon, det tycker Manuel och Joseba också. Men du bor i Sverige, då har du säkert fastnat för någon som är olik dig själv”.

”Så är det kanske”, skrattade Johan. ”Min mamma är italienska, fast uppväxt i Sverige. Men jag har halva min släkt i Italien.”

”Den där klänningen skulle nog passa din fru”, utropade Nerea plötsligt och pekade inåt butiken. Kom så går vi in och tittar.”

”Vilken då”, frågade Johan och kisade med ögonen.”

”Böj dig ner så se du bättre”, uppmanade Nerea. ”Det hänger en massa kläder i vägen här framför. Men vi går in!”

Nerea började gå in genom entrén, men Johan böjde sig ner för att se bättre. Något small till över huvudet på honom och glassplitter från butiksrutan yrde omkring. Han reste på sig och tittade sig förvånat omkring. Folk runt omkring skrek högt och pekade bort mot en person som springande vek av in på en sidogata och försvann.

Personal från butiken kom utrusande, och snart var polisen på plats. Någon berättade att de sett

en person stå i porten på andra sidan gatan. Ganska lugnt och bestämt hade han tagit fram någonting han haft innanför rocken, det måste ha varit ett litet gevär av något slag. Han satte upp det mot axeln och sedan smäll det till. Sedan försvann han bara.

Nerea såg blek ut. Hade Johan inte böjt sig ner skulle han blivit träffad i nacken konstaterade de. Polisen förhörde en del vittnen på plats, däribland Johan. Han fick lämna sina personuppgifter och adressuppgifter om de behövde få tag på honom framöver.